

Připomínky k novele vyhlášky č. 72/2005 Sb. (MŠMT, březen 2026)

Úvodem vyjadřujeme ocenění, že došlo k rozpracování standardních činností podpůrných pedagogických pozic ve školách a byly reflektovány i některé dřívější připomínky naší asociace či našich partnerských profesních sdružení.

Dále kvitujeme, že je věnována zvýšená pozornost oblasti financování školských poradenských zařízení a že dochází k iniciaci legislativních změn v této dlouhodobě podfinancované a systémově zatížené oblasti školství.

Očekávali jsme nyní s oprávněnou nadějí, že v návaznosti na naše dlouholeté, opakované a naléhavé apely budou připravované legislativní změny koncipovány tak, aby systematicky a zásadně přispěly k žádoucímu posunu v oblasti podmínek, obsahu i forem poskytovaných činností a ke stabilizaci poradenského systému díky vyváženému zohlednění kvalitativních i kvantitativních parametrů poradenských služeb. Tyto změny měly být ku prospěchu dětem, žákům a studentům, jejich zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům i celé poradenské komunitě a měly zastavit setrvalé zhoršování podmínek, v nichž je školské poradenství v České republice realizováno.

S politováním však konstatujeme, že na předložený návrh novely musíme reagovat zásadně kriticky.

Návrh novely vyhlášky č. 72/2005 Sb., včetně důvodové zprávy, nevychází z celostního a rigorózně analyticky podloženého vhledu do reálného fungování školských poradenských zařízení ani z aktuálních potřeb jejich klientů. Dokument je vnitřně rozporný, nekonzistentní a metodicky neukotvený, přičemž tvrzení obsažená v důvodové zprávě, předkládací zprávě a samotném normativním textu si v řadě případů odporují. Návrh v této podobě nepřispívá ke zkvalitnění poradenských služeb, ani k transparentní parametrizaci výkonů a stabilizaci financování. Naopak zvyšuje administrativní zátěž, ohrožuje dostupnost a kvalitu poradenské péče a dále destabilizuje již nyní výrazně přetížený systém školského poradenství.

Zásadní problém návrhu souvisejícího s výkaznictvím spočívá v nastavení sledování výkonnosti školských poradenských zařízení, které je dlouhodobě metodicky chybné, ve svém důsledku nevypovídající a destruktivní. **Výkonnost je posuzována na základě porovnání počtu skutečných klientů (nově redukováného na počet skutečných klientů evidovaných prostřednictvím služby v nejvyšším stupni náročnosti) za uplynulý školní rok se stavem zaměstnanců k 30. 9. následujícího školního roku.** Tento přístup je z odborného hlediska neobhájitelný, neboť porovnává časově i obsahově nesouměřitelné veličiny. Zcela zde chybí vazba mezi počtem skutečných klientů a skutečně odpracovanými hodinami, tedy reálnou kapacitou zařízení vyjádřenou například v pracovních úvazcích v konkrétním období nebo hodinách přímé pedagogické činnosti. Stejně tak chybí, pro výpočet a srovnávání výkonů (resp. produktivity) jednotlivých krajů a PPP nezbytný, přehled o počtech neodpracovaných hodin z důvodu neobsazených pracovních míst, nemocnosti, OČR a jiných překážkách v práci apod. Jedním z důsledků tohoto chybně nastaveného sběru dat ve výkaznictví je následné využívání nepřesných údajů při tvorbě přehledů a dokumentů (např. dokument nedávno distribuovaný

na krajské úřady: „Školská poradenská zařízení: *název kraje* Přehled personálního zajištění, klientů a poskytovaných služeb v letech 2020-2024“.) Ty pak obsahují chybná data i jejich chybné interpretace a vedou k nepřesným závěrům ze strany MŠMT (ale i jednotlivých krajských úřadů a poraden).

Výsledkem tedy je, že jsou porovnávány neporovnatelné údaje, což vede k produkci zkreslených a fakticky nepoužitelných výstupů. Tyto výstupy pak nemohou sloužit jako validní podklad pro řízení systému ani pro spravedlivé nastavení financování. Naopak dochází k prohlubování nerovností mezi jednotlivými zařízeními, která jsou dána nikoli rozdílnou efektivitou práce, ale chybnou konstrukcí sledovaných ukazatelů. **Tyto nerovnosti přitom nelze odstranit dílčími úpravami parametrů, dokud nebude zásadně změněn samotný princip výkaznictví.** Bez zavedení ukazatelů reflektujících reálnou časovou a odbornou náročnost poskytovaných služeb nelze dosáhnout objektivního hodnocení výkonnosti ani spravedlivého a efektivního financování školského poradenského systému.

Dalším zásadním nedostatkem návrhu je **absence jakéhokoli kapacitního rámce systému, byť toto v posledních cca dvou letech ve svých dokumentech explicitně doporučuje i Česká školní inspekce.** (Viz např. výroční zpráva ČŠI – Kvalita vzdělávání v ČR v 2024/2025.) Návrh nepracuje s jakýmkoliv maximálními kapacitami poradenských zařízení, ani s limity počtu klientů na pracovníka, přičemž současně zachovává povinnost poskytnout službu ve stanovené tříměsíční lhůtě bez ohledu na dostupné a v čase přirozeně proměnlivé personální, prostorové či finanční zdroje. Tento přístup je eticky nepřijatelný a zároveň logicky i manažersky chybný. Systémově je již neudržitelný, destruktivní a z hlediska principu právní jistoty, kdy nikdo nemůže být zavázán k nemožnému, nepřijatelný, neboť ukládá povinnost plnění bez odpovídajících podmínek. Na tuto problematiku naše asociace opakovaně upozorňuje již řadu let. V praxi pak dochází k přetěžování pracovníků, k prodlužování skutečných čekacích dob, ke hledání různých procesních a evidenčních účelových „optimalizací“. Ve svém důsledku vede k demotivaci kmenových pracovníků, kteří ze systému odcházejí, a ke snížení reálné dostupnosti poradenských služeb – v termínu, obsahu i formě, kterou klient skutečně potřebuje dle provedené diagnostiky.

Problematické je z našeho pohledu nastavení financování prostřednictvím normativů, které redukuje činnost školských poradenských zařízení na zjednodušené stupně náročnosti neodpovídající skutečné odborné a časové náročnosti poskytovaných služeb. Takto koncipovaný model povede k účelovému vykazování nejnáročnějších činností a k posilování administrativní logiky systému na úkor odborné práce s klientem. Navržené řešení navíc nezohledňuje komplexní charakter péče, která v praxi zahrnuje kombinaci diagnostiky, intervence, práce s kolektivem i metodické podpory pedagogů, která v návrhu navíc není popsána a zohledněna. I při souběhu více diagnostických činností bude započítána **pouze jedna diagnostická služba u jednoho klienta v nejvyšším stupni náročnosti.** Tento přístup nereflexuje reálnou komplexnost práce s klientem, demotivuje dlouhodobou systematickou péči a fakticky fixuje nevyhovující model jednorázového kontaktu bez ohledu na skutečné potřeby žáka.

Návrh modelu financování stále zachovává existující tlak na poradenské pracovníky, aby se věnovali každému klientovi v rámci jednoho školního roku optimálně jen jednou a maximálně dvakrát, a to bez ohledu na jeho skutečně indikované potřeby, což je stav vysoce alarmující a v přímém rozporu s naléhavou potřebou poskytovat adekvátní podporu v péči

o duševní zdraví dětí, žáků a studentů, ale sekundárně i jejich zákonných zástupců a pedagogických i nepedagogických pracovníků v naší zemi.

Za nezbytné proto považujeme zavedení dvousložkového modelu financování, který bude kombinovat základní stabilizační normativ vycházející z velikosti a potřeb cílové populace v daném území a doplňkovou výkonovou složku reflektující reálnou náročnost konkrétních odborných činností.

Návrh dále zásadně chybně vymezuje strukturu klientely, zejména u speciálně pedagogických center, kde je část financování odvozována primárně od počtu žáků ve speciálních školách, přestože většina klientů těchto zařízení je vzdělávána v běžném školním proudu. Stejně tak návrh nepostihuje skutečný rozsah činností školských poradenských zařízení, když opomíjí roli sociálních pracovníků. Tento redukovaný pohled je v rozporu se školským zákonem i reálnou praxí.

Návrh dále nesprávně vymezuje formy poskytování služeb, když například **skupinové činnosti** vztahuje primárně k prostředí školských poradenských zařízení, ačkoli tyto aktivity **probíhají často také ve školách**. Současně není dostatečně rozlišena odborná a časová náročnost jednotlivých typů skupinových intervencí, což může vést k nerovnému postavení jednotlivých zařízení.

Nejasné a nekonzistentní je rovněž samotné vymezení stupňů náročnosti individuálně poskytovaných služeb, které je v návrhu překryvné, nelogické, interpretačně nejednoznačné. Nadto jsou některé typy služeb z naší kvalifikované perspektivy zařazeny do nesprávného stupně náročnosti a jiné podstatné individuální služby jsou opomenuty. Za nezbytné považujeme vymezit náročnost služeb na základě frekvence, intenzity, odborné náročnosti a complexity poskytované péče, a to v úzké spolupráci s profesními asociacemi.

Ze všech výše uvedených důvodů považujeme za nutné návrh předmětné novely vyhlášky č. 72/2005 Sb. a souvisejícího výkaznictví ŠPZ jako celek odmítnout a vrátit jej do fáze přípravy.

Nové zpracování musí vycházet z relevantních a validních dat, respektovat komplexní charakter poradenské práce, musí stabilizovat kapacitní a personální podmínky systému a musí vznikat v úzké spolupráci s profesními asociacemi pracovníků školských poradenských zařízení (ApPPP, APSPC), se kterými **předložený návrh nebyl konzultován**. Současně je nutné provést odborně fundovanou a systematickou analýzu činností, kapacit a reálných potřeb poradenského systému. Na jejím základě je možné nastavit transparentní, metodologicky, statisticky i manažersky správně ukotvený model financování a výkaznictví, který vyváženě zohlední kvalitativní i kvantitativní aspekty poskytovaných služeb. Pak lze zodpovědně zajistit funkční, dostupný, udržitelný a odborně kvalitní systém školského poradenství.

Další problematické oblasti školského poradenství můžeme na vyžádání podrobněji rozpracovat a doplnit. Pro účel tohoto textu se omezíme a představíme prostou výčetku ostatních připomínek týkajících se konkrétních parametrů návrhu vyhlášky:

- Navrhujeme, aby byla definice náročnosti činnosti vyjádřena prostřednictvím popisu charakteru její složitosti, nikoli pouze označením konkrétního typu služby (např. odklad školní docházky může svou náročností spadat do kategorií 1, 2 i 3).

- Nadále se nezohledňuje rozdíl mezi vyšetřením komplexním (psychologická, speciálně pedagogická a příp. etopedická diagnostika) a diagnostikou samostatnou (pouze psychologickou, nebo pouze speciálně pedagogickou). Přičemž z hlediska časového i personálního jde u vyšetření komplexního minimálně o dvojnásobnou náročnost.
- Z návrhu není zřejmé, jak bude pohlíženo na poradenské služby u jednoho klienta poskytnuté skupinovou formou i individuální formou.
- V rozdělení stupňů náročnosti chybí zohlednění náročné diagnostiky suspektního lehkého mentálního postižení v kombinaci se sociokulturním znevýhodněním. MŠMT přislíbilo navýšení času na tyto typy diagnostiky a tento prvek je obsažen i v aktualizovaném metodickém materiálu MŠMT vydaném k diagnostice intelektu u těchto klientů. Podle současného rozdělení by však tato diagnostika spadala pouze do 2. stupně náročnosti.
- Není nijak řešena problematika týkající se časové náročnosti adaptace a zácvičení nových odborných poradenských pracovníků a jejich nutného nižšího výkonu po dobu cca prvních dvou let, které způsobují nárazové propady ve výkonové produktivitě daného pracoviště.
- Stejně tak není řešena role uvádějících poradenských mentorů a čas k této činnosti potřebný. Pakliže se u některého pracoviště PPP sejde takového zácvičení během roku více, vyvolá to ve svém přirozeném důsledku snížení výkonu v daném roce a poté snížení objemu finančních prostředků získaných pomocí stávajícího, jakožto i nově navrhovaného, normativního výpočtu na personální zajištění v dalším roce, čímž se vyvolává spirála neudržitelného výkonového tlaku na poradenský personál.
- Metodická podpora škol, pedagogů, výchovných poradců, školních metodiků prevence, asistentů pedagoga a dalších pedagogických i nepedagogických pracovníků je legislativně požadována po PPP všech typů zřizovatelů, avšak PPP zřizovatelů neveřejných nemají přístup k účelově vázaným dotačním prostředkům určeným právě pro metodické vedení škol.
- Návrh nezohledňuje činnosti sociálního pracovníka školského poradenského zařízení (viz § 3 novelizovaného předpisu).
- Pro účely financování je za činnost ŠPZ dále považována skupinová práce se žáky pouze v ŠPZ. Ve výčtu činností i v důvodové zprávě je však uvedena práce s třídními kolektivy za účelem diagnostiky třídního klimatu, která se však realizuje přímo ve škole.
- Není nastavena kapacita poradenských zařízení, resp. kapacita klientů na jeden plný úvazek poradenského pracovníka.
- Doporučujeme provést revizi uvedených činností poradenských pracovníků školy, neboť u jedné pozice se vyskytuje řada duplicit – v několika bodech je uváděna téměř identická činnost, lišící se pouze akcentem na formu či obsah.
- Celkově doporučujeme zpřehlednit standardní činnosti a jejich jednotný popis definující obsah služby a cílové skupiny, kterým je daná služba určena.
- Absence přílohy č. 1 Standardní činnosti poraden a přílohy č. 2 Standardní činnosti center. Pokud nejsou přílohy uvedeny, je zřejmé, že neobsahují žádné změny, na jejichž nezbytnost jsme při předchozí novelizaci předmětné vyhlášky upozorňovali.

Dovolujeme si i při této příležitosti znovu deklarovat, že Asociace pracovníků pedagogicko-psychologických poraden, z. s., je připravena aktivně spolupracovat na zpracování předmětné legislativní úpravy. Nabízíme kvalifikované a dlouhodobé zkušenosti z praxe pro tvorbu

konceptně ukotveného, datově podloženého a funkčního modelu, který bude odpovídat reálným podmínkám a potřebám školského poradenského systému. Nejsme spokojeni s dosavadní rolí, kdy jsme často obcházeni, o některých rozhodnutích se dozvídáme až dodatečně a jsme pouze formálně seznamováni s legislativními či metodickými pravidly, jimž bychom se měli podřídit, přestože tyto pravidla často nepřispívají k rozvoji poradenského oboru a v některých případech mu dokonce brání.

Jsme připraveni se podílet na odborné diskusi i formulaci konkrétních parametrů již ve fázi vzniku návrhu tak, aby výsledná právní úprava byla srozumitelná, proveditelná a přispěla ke stabilizaci, efektivitě i rozvoji poradenských služeb.

Závěr:

Předložený návrh novely vyhlášky č. 72/2005 Sb. není odborně ani konceptně řádně připraven, neřeší kritická místa aktuálně nastaveného systému a v této podobě povede k dalšímu zhoršení současného stavu školského poradenství, zatímco jeho přínosy nejsou nijak patrné. Žádáme proto stažení předmětného návrhu z dalšího projednání a neumožnění jeho implementace v legislativním systému.

Za Asociaci pracovníků pedagogicko-psychologických poraden, z. s.:

Mgr. Jana Hlavová, předsedkyně, členka Rady za Liberecký kraj, ředitelka PPP Liberec
Mgr. Ladislav Smékal, MBA, DBA, místopředseda, člen Rady za PPP neveřejných zřizovatelů, ředitel KPPP Brno
Mgr. Soňa Baldrmannová, místopředsedkyně, členka Rady za Jihomoravský kraj, zástupce ředitele PPP Brno
Mgr. Soňa Holá, místopředsedkyně, členka Rady za Královéhradecký kraj, ředitelka PPP Královéhradeckého kraje
Mgr. Pavel Kantor, člen Rady za Moravskoslezský kraj, ředitel PPP Karviná
Mgr. Monika Němečková, členka Rady za Zlínský kraj, ředitelka PPP Zlín
PhDr. Irena Příkazská, členka Rady za Plzeňský kraj, ředitelka PPP Plzeňského kraje
Mgr. Jitka Svátková, členka Rady za Středočeský kraj, vedoucí pracoviště Říčany v PPP Středočeského kraje
Mgr. Jaroslava Stolařová, členka Rady za Prahu, zástupce ředitelky PPP pro Prahu 9
PhDr. Andrea Šmejdová, členka Rady za Pardubický kraj, zástupce ředitele PPP Pardubice
Mgr. Ingrid Štroblová, členka Rady za Ústecký kraj, ředitelka PPP Ústeckého kraje
Mgr. František Štefek, člen Rady za Olomoucký kraj, ředitel PPP a SPC Olomouckého kraje
PhDr. Věra Trávníková, členka Rady za kraj Vysočina, ředitelka PPP a SPC Vysočina
Mgr. Pavel Vácha, člen Rady za Jihočeský kraj, ředitel PPP České Budějovice

V Liberci dne 29. 3. 2026